

تجارت مرگبار اتم در روسیه و اروپا

خلاصه مقاله

در ماههای اخیر محموله‌های متعددی از پلوتونیوم و دیگر مواد اتمی که می‌تواند برای ساخت بمبهای هسته‌ای مورد استفاده قرار گیرد، در اروپا، به ویژه آلمان کشف شده است. این مواد از بلوک شرق سابق عموماً، و روسیه خصوصاً، به خارج قاچاق می‌شود. اگرچه خریداران آنها هنوز شناخته نشده‌اند، اما این وحشت ایجاد شده است که اگر گروه‌ها و کشورهای غیرمسئول از این مواد برای ساخت سلاح هسته استفاده کنند، چه اتفاقی خواهد افتاد؟ دولت آمریکا و مسوولان امنیتی کشورهای اروپا اقدامات وسیعی را برای شناسایی عاملان این تجارت مرگبار آغاز کرده‌اند، اما اکنون به هیچ موفقیتی نایل نیامده‌اند و مشخص نیست ادامه این وضع به کجا خواهد انجامید.

هشدار در مورد یک کابوس دهشتناک

جهان نخستین هشدار نسبت به ورود پلوتونیوم به بازارهای آزاد را در ماه مه گذشته که شش گرم از این ماده در گاراژ یک تاجر آلمانی پیدا شد شنید. این تاجر به جرم نقض مقررات ایمنی دستگیر شد. یک ماه بعد یک گرم بسیار خالص و غنی شده اورانیوم که گمان می‌رفت از یک زیردریایی اتمی به سرقت رفته است، در شهر لندشوت آلمان به دست پلیس افتاد، گرچه این مقدار ماده هسته‌ای حتی برای ساخت کوچکترین بمب اتمی کافی نیست ولی می‌تواند مقدمه‌ای باشد برای سرقت‌های بزرگتر، و چنانچه این میزان به ۸ کیلوگرم پلوتونیوم بالغ شود کارشناسان ساخت بمب اتمی قادر خواهند بود از آن یک بمب هسته‌ای بسازند.

در صورت موجود بودن این مقدار پلوتونیوم در بازار سیاه که می‌تواند منجر به ساخت سلاح‌های امحاء جمعی شود جهان و تاریخ جهان در کابوس دهشتناک ناشی از احتمال بکارگیری این سلاح‌ها به وسیله افراد غیرمسئول فرو خواهد رفت. کارشناسان هسته‌ای می‌گویند چنانچه این مقدار از مواد هسته‌ای به تدریج در اختیار یک دانشمند هسته‌ای قرار گیرد او قادر خواهد بود در مدتی کوتاه اقدام به ساخت بمب اتمی کند و با توجه به فتری که دانشمندان هسته‌ای در روسیه است بعید نیست آنها مسئولیت‌های خود را در قبال دانش خود و در برابر بشریت فراموش کنند و علم و آموخته‌های خود را در اختیار افراد غیرمسئول و ماجراجو قرار دهند.

ورود نمونه‌های هسته‌ای به بازار آلمان یک زنگ خطر جدی به شمار می‌رود که مقابله با آن مستلزم داشتن اطلاعات گسترده از شوراهائی است که دارای مواد رادیواکتیو و توانائی به کسازگیری این مواد در زمینه‌های غیرمسالمت‌آمیز هستند، چراکه آنهائی که توان وارد کردن مواد هسته‌ای به

آلمان را داشته‌اند بی‌تردید قادرند مقادیر بیشتری از این مواد را به این کشور و یا کشورهای دیگر سرازیر کنند. آیا وفور این مواد در بازار به شوراهائی که به دست دیکتاتورهای بی‌مسئولیت اداره می‌شوند و یا گروه‌های تروریست امکان نمی‌دهد که در آینده‌ای نه چندان دور سلاح هسته‌ای در اختیار داشته باشند؟

چنین وحشتی بی‌اساس نیست: جهان شاهد آنست که تروریسم به طور مستمر به دنبال دستیابی به وسائلی است که به ارتقاء وحشت کمک کند. همین چندی پیش کارلوس ملقب به شغال که برای ایجاد وحشت در جوامع به هر شیوه‌ای متوسل می‌شد بالاخره به دام افتاد، اگر فرض بر این گذاشته شود که او به مواد هسته‌ای دست می‌یافت پیش‌بینی رفتارش در استفاده از این مواد قابل محاسبه نبود. کره شمالی با در اختیار داشتن سلاح هسته‌ای میلیونها نفر از همسایگانش را در وحشت فرو برده است.^(۱) اقدامات تروریستی و هوایماریائی در سالهای ۱۹۷۰ که جهان را تکان داد برای همیشه متفی نشده است و چنانچه این اقدامات بار دیگر، و این بار با برخورداری از سلاح هسته‌ای آغاز شود سرنوشت انسانهای بی‌گناه به کجا خواهد انجامید؟

امروز وجود سلاح هسته‌ای در دست تندرورها می‌تواند فاجعه‌آمیز باشد چراکه هدف تروریسم همواره ایجاد حداکثر وحشت و تنش در میان مردم و بهره‌برداری از این وحشت برای رسیدن به اهداف خود است. تنها تصور اینکه یک بمب هسته‌ای ساخته شده به وسیله ماجراجویان و تروریستها در یک شهر پرجمعیت منفجر شود موی بر تن انسان راست می‌کند.

چه کسانی فروشنده‌اند؟

از استفاده از مواد هسته‌ای به منظورهای تروریستی که بگذریم، وجود مواد هسته‌ای در بازارهای سیاه، به

اتم هستند. بزرگترین محموله روز دهم ماه اوت همراه یک پرواز لوفت هانزا از مسکو وارد مونیخ شد. این محموله ۳۵۰ گرمی ترکیبی از مواد هسته‌ای بود که به عنوان سوخت در راکتورهای اتمی به کار می‌رود و در عین حال می‌توان از آن برای ساخت بمبهای اتمی استفاده کرد. در این ماجرا یک کلمیانی و یک اسپانیائی دستگیر شدند. گرچه مقامات وزارت کشور آلمان موفق نشدند پدپای یک مقام دولتی خاص را در قاچاق این محموله که به گفته مقامات آلمانی بزرگترین از نوع خود در جهان است پیدا کنند، ولی تلویحاً گفته‌اند که این ماجرا نمی‌توانسته دور از چشم و بدون دخالت مقامات مسکو اتفاق بیفتد.

دو روز بعد یک جوان ۳۴ ساله آلمانی مقدار کمی پلوتونیوم را به یک روزنامه‌نگار که با پلیس ارتباط داشت تحویل داد. گرچه این ماده تنها نیم گرم وزن داشت ولی از آنچنان خلوصی برخوردار بود که جز در آزمایشگاه‌های فوق‌العاده پیشرفته روسیه نمی‌توان به آن دست یافت. مقامات روسیه بلافاصله نسبت به این اتهام واکنش نشان دادند و گفتند که مواد هسته‌ای در روسیه به صورتی سخت و مطلوب حفاظت می‌شود و کسی را به آن دسترسی نیست، آنها مدعی شدند مقامات وزارت کشور آلمان با زدن این اتهام سعی در تیره کردن روابط دو کشور دارند.

در یک بعدازظهر آفتابی در مرکز شهر کالینین گراد، یک روس که بوسیله دو گارد محافظ همراهی می‌شد با مقام ارشد یک شرکت بازرگانی ملاقات می‌کند و سپس گروه آنها در گوشه‌ای خلوت در انتظار شخصی که قرار است از سن پترزبورگ بیاید می‌ماند. برنامه آن است که این شخص یک محموله فلز رادیو اکتیو را با یک میلیون دلار مبادله کند. اما درست در لحظه ملاقات ۱۵ پلیس سر می‌رسند و این افراد را همراه با یک محموله ۵۹ کیلوگرمی یک فلز رادیواکتیو دستگیر می‌کنند. پلیس می‌گوید که تا پایان تحقیقات و گزارش آزمایشگاه نمی‌توان اظهار نظر کرد که این محموله چگونه و از کجا به سرقت رفته است ولی به هر حال محتوای چمدان به دست آمده فلزی است خطرناک که برای تولید اشعه گاما، کاربرد دارد.

از ماه گذشته این دومین محموله هسته‌ای بوده که به دست پلیس جانی سن پترزبورگ افتاد. رئیس پلیس این شهر می‌گوید در روسیه امروز، هر کس با این نوع کالا سر و کار داشته باشد می‌تواند دست به سرقت آن بزند.

بدین ترتیب نخستین آثار سرقت مواد هسته‌ای در اروپا ظاهر شده است. علیرغم سالها هشدار مقامات امنیتی کشورهای اروپائی، پلیس آلمان در چهار ماه گذشته موفق به کشف مقادیر زیادی مواد هسته‌ای شده که دارای ظرفیت و کاربرد لازم برای ساخت بمب

۸ کیلو پلوتونیوم برای ساخت یک بمب هسته‌ای کافی است

کشورهائی که مشتاق دستیابی به سلاح هسته‌ای هستند ولی توانائی مالی و ظرفیت تأمین آن را ندارند، امکان

خواهند شد مقادیر بسیار بیشتری مواد هسته‌ای را از روسیه خارج و به بازارهای سیاه سوازیور کنند.

هلموت کهل صدراعظم آلمان دستیاری امنیتی خود را برای مذاکره با پرزیدنت یلتسین و جستجوی راههای متوقف ساختن صدور غیرقانونی مواد هسته‌ای به آلمان راهی مسکو کرده است ولی مقامات روسی ضمن تکذیب ادعاهای آلمان می‌گویند حتی یک گرم از ذخایر مواد هسته‌ای روسیه کاسته نشده و از این ذخایر چون ذخایر مالی در بانکها نگهداری می‌شود. ولی چنین مقایسه‌ای دور از منطق است چراکه امروز در روسیه هیچ نوع ذخیره‌ای، چه مالی و چه مواد هسته‌ای از دستبرد مصون نیست. بازارها همان قدر از هم

نابراین هرچه را در اختیار دارند به فروش می‌گذارند.

سال گذشته پلیس روسیه ۱۱ مورد دستبرد به ذخایر متعلق به تأسیسات هسته‌ای روسیه را خنثی کرد ولی این احتمال قوی وجود دارد که موارد دیگری اتفاق افتاده باشد که پلیس از آن بی‌اطلاع مانده است. ماه گذشته کارگران کارخانه کراسنویارسک ۳۶ که تولیدکننده پلوتونیوم برای سلاح هسته‌ای است در اعتراض به عدم پرداخت دستمزدشان در سه ماه گذشته دست به تظاهرات زدند. همچنین ویکتور چرنومیدین نخست وزیر روسیه برای خاموش کردن ناآرامی‌هایی که در کارخانه تسلیحات هسته‌ای آرزاماس ۱۶ به دلیل پرداخت نشدن دستمزدها بروز کرده بود مجبور شد شخصا در این

یکی از تأسیسات اتمی روسیه که سرقت از آن دشوار نیست

می‌دهد که برنامه‌های هسته‌ای خود را از طریق مراجعه به بازارهای سیاه به مرحله اجرا درآورند.

یک کارشناس مسائل هسته‌ای که در ماجرای فاجعه راکتور اتمی چرنوبیل به تساهل متهم شده است معتقد است که خیلی بیش از آنچه مقامات آلمانی تخمین می‌زنند مواد هسته‌ای وارد آلمان شده است و نمایندگان کشورهای که برنامه‌های هسته‌ای دارند با جدیت به دنبال دستیابی به این مواد هستند و چنانچه اوضاع اقتصادی در روسیه سریعاً بهبود پیدا نکند گروه‌های غیرقانونی موفق

گسیخته است که بانکها، صنایع و بسیاری از بخشهای اقتصاد متزلزل است و کارگران کمتر موفق به دریافت دستمزد خود می‌شوند. فقر دائم التزاید است و باعث می‌شود که هر کس به هر چیزی که در دسترس او قرار دارد دستبرد بزنند. بیش از صد هزار کارگر و تکنیسین و دانشمندی در کارخانجات و آزمایشگاههای هسته‌ای مشغول به کارند که ماهیانه کمتر از ۱۰۰ دلار دستمزد دریافت می‌کنند و گاهی ماهها همین دستمزد هم به آنها پرداخت نمی‌شود،

کارخانه حاضر شود.

مسئله نگران کننده وسعت گسترش و میزان مواد هسته‌ای در روسیه است. کارشناسان می‌گویند کارخانجات قدیمی تولیدکننده مواد هسته‌ای تاکنون بیش از ۱۴۰ تن پلوتونیوم و هزار تن اورانیوم که در ساخت بمبهای اتمی کاربرد دارند تولید کرده‌اند.

براساس معاهده خلع سلاحهای استراتژیک بین آمریکا و روسیه، روسها هر ساله دو هزار کلامک هسته‌ای خود را منهدم می‌کنند که خارج کردن

پلوتونیوم بکار رفته در این کلامکها قبل از انهدام باز هم بر ذخایر پلوتونیوم روسیه می‌افزاید. یک خریدار مواد هسته‌ای با خرید پلوتونیوم به کار رفته تنها در یک کلامک می‌تواند موفق به ساختن یک بمب اتمی شود. در ده سال آینده آمریکا و روسیه با انهدام کلامکهای هسته‌ای خود صاحب صد تن پلوتونیوم خواهندشد و کارخانجات هسته‌ای آنها نیز ۱۱۰ تن دیگر تولید خواهند کرد که با این میزان پلوتونیوم می‌توان چهل و دو هزار بمب اتمی ساخت.

تسهیلات امنیتی سست و غیرمطمئن

برخی منابع غربی تخمین می‌زنند که رقم صحیح ذخایر پلوتونیوم روسیه ۲۰۰ تن است و اضافه می‌کنند که آن قسمت از پلوتونیومی که در صنایع نظامی بکار می‌رود تحت مراقبت شدید امنیتی قرار دارد ولی در مورد بخشی دیگر که در انستیتوهای تحقیقاتی، آزمایشگاهها، کارخانجات مواد بازیافتی، کارخانه‌های کشتی‌سازی و نیروگاههای برق وجود دارد تسهیلات امنیتی سست است و نگهداشتن حساب ذخایر مواد هسته‌ای چندان دقیق و کنترل شده نیست.

با پول هنگفتی که می‌توان از تجارت پلوتونیوم به دست آورد ممکن است سارقین این ماده به تشکیلات فوق نفوذ کنند. میخائیل یگوروف معاون وزارت کشور روسیه در یک کنفرانس در آلمان به مقامی غربی گفته است که به نظر او ۶ گرم پلوتونیومی که در ماه مه در آلمان کشف شد به وسیله مقامات وزارت انرژی اتمی روسیه به سرقت رفته است. در موارد دیگر مشاهده شده که گانگسترهای روسی وارد ماجرا شده‌اند و با پرداخت رشوه به کارکنان تأسیسات هسته‌ای به مقداری پلوتونیوم دست یافته‌اند. لویی فری رئیس پلیس فدرال آمریکا (اف - بی - آی) در سفر اخیرش به مسکو در یک سخنرانی در کالج پلیس مسکو گفت: «بزرگترین تهدید جهانی امروز جهان سرقت و جابجایی مواد رادیواکتیو در روسیه و اروپای شرقی

محموله‌های مواد اتمی قاچاق پیایی وارد اروپا می‌شود

است. او هشدار داد که گروه‌های سازمان یافته جنایتکار در صدد دسترسی به این مواد و فروش آن به کسانی هستند که بالاترین قیمت را بپردازند. روزنامه ایزوستیا ارگان دولت روسیه نیز در این زمینه مطالبی انتشار داده است، از جمله گزارش داده که بیش از پنج هزار و پانصد باند جنایتکار در روسیه فعالند که همگی در سرقت مواد هسته‌ای و قاچاق آن به خارج از کشور اتفاق نظر دارند و با یکدیگر رقابت می‌کنند.

خریداران چه کسانی هستند؟

گسترش سطح داد و ستد غیرقانونی مواد هسته‌ای نشان می‌دهد که خریداران جدی این مواد در جهان فراوانند ولی هنوز نشانه‌ای که دال بر شناخته بودن آنها باشد به دست نیامده است. سه مورد از چهار مورد مواد هسته‌ای قاچاق شده به آلمان به وسیله آژانسهای مخفی سفارش داده شده بود که پلیس کوشش فراوان کرد فروشنندگان و خریداران را شناسایی کند. شایعاتی تأیید نشده بر سرزبانها است که شش گرم پلوتونیوم که در ماه مه در آلمان کشف شد برای دولت‌های خارجی و احتمالاً عراق و کره شمالی تهیه شده بود. هنوز هیچ اثری از اینکه خریداران مواد هسته‌ای آلمانی باشند در دست نیست. از سال ۱۹۹۱ تاکنون پلیس آلمان ۴۴۰ مورد قاچاق مواد هسته‌ای را گزارش داده است که در هیچیک از این موارد مبداء ارسال و مقصد دریافت آنها روشن نشده است. آژانسهایی که خریدار

این مواد هستند همواره درصدد آن بوده‌اند که نشان دهند برای این مواد بازار وجود دارد تا تنور بازار کسب و کار خود را داغ کنند و پلیس نیز به همین دلیل در جستجوهای خود بسیار محتاطانه عمل می‌کند زیرا بازاری برای این مواد در آلمان سراغ ندارد. پلیس حتی از مبالغ مورد معامله بی‌اطلاع است، زیرا معاملاتی که به موفقیت رسیده از نظر پلیس دور مانده است، با این حال برآورد می‌شود که مقدار پلوتونیومی که برای ساخت یک بمب اتمی کافی باشد تا ده میلیون دلار معامله می‌شود که بعید به نظر می‌رسد گروه‌های تروریستی موجود از چنین توان مالی بالائی برخوردار باشند و کشورهای نیز که خود جاه طلبی‌های نظامی دارند و منابع مالی خود را به خرید سلاح اختصاص می‌دهند از دادن میلیونها دلار به گروه‌های تروریستی عاجزند. از این گذشته یک رژیم حاکم بر یک کشور چنانچه پولی در اختیار داشته باشد ترجیح می‌دهد این پول را برای مقاصد خود خرج کند تا آن را به گروه یا گروه‌های دیگر بپردازد.

راههای توقف معاملات پنهان

سیاستمداران و دانشمندان هسته‌ای در غرب امیدوارند روسیه را ترغیب کنند تا گام‌های سریعتری در جهت خلع سلاح هسته‌ای بردارد. امریکائیان در این زمینه بیشتر حرف زده‌اند و کمتر عمل کرده‌اند. در سال ۱۹۹۱ کنگره امریکا به دولت بوش اجازه داد سالانه ۴۰۰ میلیون دلار به کشورهای اروپای شرقی کمک کند تا آنها موفق به حفاظت از ذخایر مواد هسته‌ای خود و ایمن کردن این مواد شوند ولی تا امروز از ۹۰۰ میلیون دلار تخصیص داده شده در مرحله اول، ۵۰۰ میلیون دلار آن خرج نشده است. از جمله پروژه‌هایی که قرار بود در این زمینه اجراء شود آموزش‌هایی است که پتانگون می‌باید به مأموران مرزی روسیه و سایر کشورهای اروپای شرقی برای کشف و ضبط مواد هسته‌ای قاچاق شده به خارج بدهد که به دلیل اجرا نشدن این طرح قاچاقچیان این مواد تاکنون موفق

شده‌اند مقادیر معتابیهی از این مواد را خارج سازند.

آکادمی ملی علوم آمریکا پیشنهاد کرده است که هم روسیه و هم امریکا پلوتونیومی را که در انبارهای خود ذخیره دارند به تدریج از دایره مصرف خارج کنند، ولی به علت وجود مشکلات متعدد و گرانی هزینه‌های از بین بردن این ماده هسته‌ای، آکادمی پیشنهاد می‌کند پلوتونیوم را با مواد دیگر ترکیب کرده خطرات آن را گرفته و آن را غیرقابل استفاده در ساخت سلاح‌های هسته‌ای کنند و سپس این ماده ترکیبی را برای اطمینان هرچه بیشتری در جاهائی بسیار عمیق مدفون سازند.

پیشنهاد دیگر آکادمی علوم امریکا اینست که پلوتونیوم را با اورانیوم ترکیب و از آن سوخت را کتورهای اتمی تولید برق تولید شود. مشکلی که بر سر این طرح وجود دارد اینست که روسها نیازی

که آن را به وفور در اختیار دارند. از این گذشته، سوء ظن‌هایی باقیمانده از جنگ سرد میان امریکا و روسیه، روسها را از نزدیک شدن امریکائیان به ذخایر مواد هسته‌ای خود می‌ترساند و از همه مهمتر این که روسها پلوتونیوم خود را جزو ذخایر و ثروت‌های ملی به حساب می‌آورند و هرگز حاضر نیستند آن را از کف بدهند. روسها معتقدند می‌توانند از پلوتونیوم ذخیره شده برای نسل آینده را کتورهای اتمی در ۲۰ سال آینده استفاده کنند.

مآخذ: مجله تایم - اوت ۱۹۹۲

برگردان: سرویس ترجمه گزارش.

۱- مجله تایم که وابسته به محافل بین‌المللی صهیونیست است، از وحشت همسایگان اسرائیل که به سلاح اتمی مجهز شده، نامی برد. م

پارت سیستم

سیستم پیش ساخته «پارت» فکری نو برای
انجام انواع دکور

دارای قابلیت :

- طراحی و ساخت سیستم نمایشگاهی
- طراحی و ساخت کاملترین و شیک‌ترین دکور در کمترین زمان
- سهولت و سرعت در تغییر دکور و زیباسازی اتاقهای کنفرانس، کامپیوتر، ویتترین و پوشش ستونها با قابلیت نصب هر نوع تابلو

فصل از اقدام به طراحی و اجرای هر نوع دکور از سازه‌ها و ترکیب بار سیستم دهن در ماند.

تلفن / فاکس : ۹۲۱۷۵۲